

Ville de Lausanne

Bureau lausannois pour
les immigrés (BLI)

ЛАСКАВО
ПРОСИМО

Жити в Лозанні практичний посібник

Видавець: Ville de Lausanne, Bureau lausannois
pour les immigrés (BLI) у співпраці з Info cité

Дизайн: alafolie.ch

Ілюстрації: Alexandre Pointet

Обкладинка: © Schweiz Tourismus / Giglio Pasqua

Друк: PCL Presses Centrales SA

Червень 2023, 8-е видання

За підтримки:

Зміст

Ласкаво просимо до Лозанни	4
Декілька слів про Місто	6
Переїзд до Лозанни: що робити в першу чергу?	8
Пропозиції для новоприбулих від Лозанни	9
Фахівці з міграції, інтеграції та боротьби з расизмом	11
Інформація та контакти (за темами)	
– Посвідки на проживання	14
– Житло	16
– Робота	20
– Курси з французької мови та навчання	23
– Школа	25
– Сім'я	28
– Страхування	31
– Здоров'я	34
– Транспорт	38
– Фінанси, податки та телекомунікації	42
– Дозвілля	45
– Життя в суспільстві	47
Мапа Лозанни	50

Піктограми

 Інформація різними мовами

 Знайдете на мапі (стор. 50)

Ласкаво просимо до Лозанни

Лозанна - місто, яке поєднує в собі

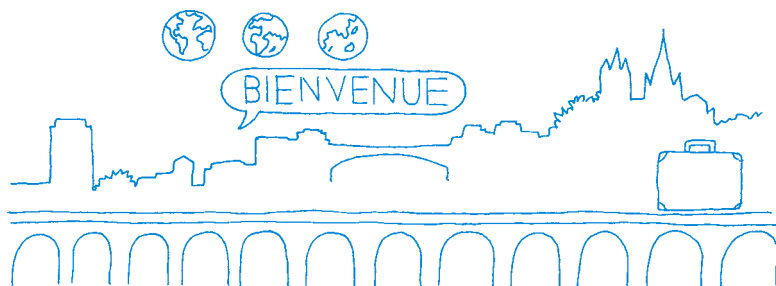
Керувати таким містом, як Лозанна, це постійний пошук рівноваги між стабільністю та розвитком, намагання узгодити іноді зовсім протилежні інтереси. Головним завданням є забезпечити гармонійне співіснування між її жителями, а також між усіма громадами, які її населяють. Ці питання особливо важливі для Лозанни, оскільки місто налічує близько 150 тисяч жителів, з яких 42 % не мають швейцарського паспорта.

Різноманіт'я нашого походження та соціальна різноманітність являють собою водночас багато можливостей. Так, завдяки обміну збагачуються наші культури. Це розширює наші горизонти, вчить нас пізнавати та поважати один одного. Але це також може стати вразливим місцем, якщо ми не допоможемо інтегруватися кожній і кожному з повагою до різноманіття наших культур.

Якщо Лозанна досягає успіху і є прикладом відкритого й різноманітного міста, це значною мірою завдяки зусиллям Лозаннського бюро у справах іммігрантів (Bureau lausannois pour les immigrés - BLI) та його партнерів. Їх повсякденна праця допомагає зробити Лозанну гостинним і приємним містом для життя, містом, в якому розвиток не обходить жодну категорію мешканців. Ця брошура є тому прикладом.

G. Junod

Grégoire Junod, мер Міста Лозанни

Брошура про те, як жити в Лозанні та почуватися тут добре.

Лозанна - непересічне космополітичне місто, де разом проживають представники 160 національностей. Зустрічі, обмін та спілкування дають змогу налагоджувати зв'язки та краще пізнавати один одного. Це створює необхідну основу для того, щоб почуватися добре там, де ми живемо, працюємо, навчаємося та займаємося спортом, провадимо культурне життя та дозвілля. Ось, що означає бути частиною нашого міста. Ось що таке жити в Лозанні.

Місто Лозанна разом зі своїми партнерами зобов'язується кожного дня гарантувати місце кожній людині та забезпечувати рівність між усіма, незалежно від походження, віку чи статі. Брошура "Жити в Лозанні: практичний посібник" є тому прикладом. Вона допомагає зробити Лозанну доступною для всіх її мешканців.

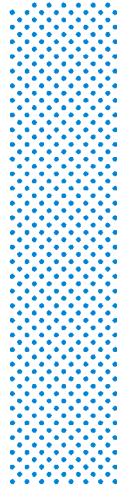
У ній ви знайдете багато практичної інформації, яка подана простою мовою, щодо всіх аспектів повсякденного життя: житло, робота, школа, фінанси, дозвілля та навчання. Вона корисна для всіх людей, які тільки приїхали до Лозанни, тих, хто живе тут кілька місяців чи давно, а також тих, хто цікавиться нашим містом і його середовищем.

Ця брошура є результатом плідної співпраці між Лозаннським бюро у справах іммігрантів (Bureau lausannois pour les immigrés - BLI), різними службами міської адміністрації, багатьма асоціаціями та державними організаціями, які діють в Лозанні та її регіоні. Я б хотів тут висловити їм свою подяку за їх внесок.

Бажаю вам відкрити наше місто зі всіма його багатствами !

Émilie Moeschler, міська радниця, Дирекція спорту та соціальної єдності

Декілька слів про Місто

Лозанна - четверте за величиною місто у Швейцарії, яке відоме своїм олімпійським та стійким спрямуванням, а також як місце освіти та культури. Лозанна розвиває популярний туристичний напрямок, налічує багато міжнародних компаній. В ній водночас поєднується якість життя з економічною привабливістю.

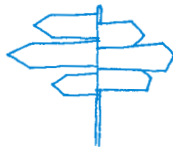

3 ПАГОРБИ

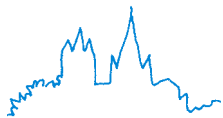
на яких було побудовано місто Лозанна

18

КВАРТАЛІВ
ЛОЗАННИ

5

ВИГУКІВ ПРО ЧАС

щовечора оголошує
сторож з вежі
Кафедрального Собору

33 ГЕКТАРИ

виноградників, які належать місту

100 ЧЛЕНІВ

Міської Ради

500 метрів

різниці в
висоті над
рівнем моря
між верхньою
та нижньою
частинами
міста

42 %

НАСЕЛЕННЯ ЛОЗАННИ

яке не має швейцарського
паспорта

168

НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ

23'000

ПІДПРИЄМСТВ

в Лозанні та її
околицях

1803

рік, коли Лозанна
стала столицею
кантону Во

350 ГЕКТАРІВ

парків та садів

150'000

ЖИТЕЛІВ

зареєстрованих в
січні 2023 року

39'000 СТУДЕНТІВ

які щороку
проходять
навчання в
Лозанні

215'000

СТВОРЕНИХ РОБОЧИХ МІСЦЬ

місцевою економікою

Переїзд до Лозанни: що робити в першу чергу?

При переїзді до Лозанни потрібно виконати декілька дій, багато з яких вимагають стислих термінів. Ось їх перелік, впорядкований за пріоритетом.

- Зареєструватися в Службі контролю мешканців (Service du contrôle des habitants) (термін - 14 днів) (стор. 16)
- Замовити посвідку на проживання (якнайшвидше) (стор. 14)
- Укласти договір про обов'язкове медичне страхування (термін - 3 місяці) (стор. 31)
- Записати дітей до школи (стор. 25)
- Зареєструватися у сервісі промислових послуг Лозанни (Services industriels de Lausanne) (стор. 16)
- Укласти договір про страхування від пожежі (стор. 33)
- Повідомити кантональну податкову адміністрацію (Administration cantonale des impôts) (стор. 42)
- Замінити ваше іноземне посвідчення водія і замовити швейцарські номерні знаки для вашого автомобіля (термін - 12 місяців) (стор. 40)

У вас виникли питання?

В цьому буклеті ви знайдете багато інформації, згрупованої за темами. Ви також знайдете контакти людей та служб, які можуть вам допомогти.

Пропозиції для новоприбулих від Лозанни

Близько 15 000 людей щороку переїжджають до Лозанни, населення міста складається з більш як 160 національностей. Незалежно від вашого походження, Місто Лозанна бажає полегшити ваш приїзд.

Вітальний вечір від Муніципалітету

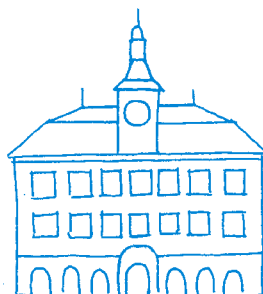
Кожного року Місто Лозанна запрошує новоприбулих осіб відвідати вітальний вечір. Члени Муніципалітету та служби міської адміністрації присутні, щоб привітати вас та надати інформацію про свою діяльність. Також присутні перекладачі.

 www.lausanne.ch/accueil

Info cité

Info cité є головним інформаційним центром Міста Лозанни, де проводяться консультації для жителів Лозанни щодо певних адміністративних процедур. Тут вам дадуть пораду, якщо у вас є бажання дізнатися більше про місто. Вам запропонують інформацію та документацію, щоб відповісти на ваші численні запитання, і порадять, до яких саме компетентних служб звернутися.

 Info cité
 Place de la Palud 2, 1002 Lausanne
Тел. 021 315 25 55, infocite@lausanne.ch
www.lausanne.ch/infocite
З понеділка по п'ятницю з 8 до 17 години

Брошура "Жити в Лозанні: практичний посібник"

Брошура, яку ви тримаєте в руках, видана Лозаннським бюро у справах іммігрантів (Bureau lausannois pour les immigrés - BLI). Вона перекладена на 12 мов. Ви знайдете цю брошуру в офісі BLI, в Info cité та у Службі контролю мешканців (Service du contrôle des habitants) Міста Лозанни.

Bureau lausannois pour les immigrés (BLI)

 Place de la Riponne 10, 1002 Lausanne

Тел. 021 315 72 45, bli@lausanne.ch, www.lausanne.ch/bli

З понеділка по п'ятницю з 8 до 12 години та з 13 до 17 години

"Жити, навчатися, працювати"

Ви можете отримати інформацію вашою мовою стосовно працевлаштування, навчання та життя в Лозанні "Жити, навчатися, працювати" у Лозаннському бюро у справах іммігрантів (Bureau lausannois pour les immigrés - BLI). Зустрічі проходять французькою, іспанською, португальською та англійською мовами. За запитом можлива присутність перекладача з іншої мови.

 www.lausanne.ch/permanence-bli

 Понеділок з 17 до 19 години, субота з 10 до 12 години

В рамках програми "Жити, навчатися, працювати", BLI регулярно запрошує перекладачів від асоціації Appartenances для перекладів під час зустрічей. Ви також маєте можливість звернутися по допомогу до цієї асоціації. Особливо для перекладу таких документів, як, наприклад, диплом або свідоцтво про народження.

www.appartenances.ch

Фахівці з міграції, інтеграції та боротьби з расизмом

У Швейцарії діє закон про іноземців та інтеграцію (Loi sur les étrangers et l'intégration - LEI). Відповідно до цього закону, іммігрантів мають прийняти та проінформувати щодо їх нового місця проживання відразу після їх прибуття. Стаття закону (261bis) Кримінального Кодексу (Code pénal) також карає певну расистську поведінку. Забезпечення виконання цих законів покладено на декілька установ, асоціацій та окремих осіб. Тут ми познайомимо вас із деякими із цих організацій.

Лозаннське бюро у справах іммігрантів (Bureau lausannois pour les immigrés - BLI)

BLI є службою міста Лозанни, яка спеціалізується на інтеграції та запобіганні расизму. Її діяльність сприяє спільному проживанню та рівним можливостям. Вона також надає підтримку Муніципалітету у його інтеграційній політиці.

Офіс BLI розташований у центрі міста. Проводяться консультації для всіх, незалежно від паспорта, статусу чи країни походження. Вас проінформують кількома мовами, наприклад про:

- Пропозиції з курсів французької мови
- Пошук роботи або навчання
- Визнання диплома, отриманого за кордоном
- Повсякденне життя в Лозанні
- Ситуації стосовно расизму
- Політичні права
- Реалізацію асоціативного проєкту з інтеграції
- Отримання громадянства

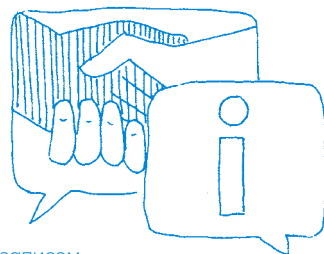
BLI також є відповідальним за надання інформації стосовно расизму (Info-racisme). Пропонується підтримка та інформація всім, хто стикається з расизмом у Лозанні. Це безкоштовно та конфіденційно.

📍 Bureau lausannois pour les immigrés (BLI)

🌐 Place de la Riponne 10, 1002 Lausanne
Тел. 021 315 72 45, bli@lausanne.ch
www.lausanne.ch/bli
З понеділка по п'ятницю з 8 до 12 години та з 13 по 17 години

📍 Permanence Info-racisme

🌐 Place de la Riponne 10, 1002 Lausanne
Тел. 021 315 20 21, inforacisme@lausanne.ch
www.lausanne.ch/info-racisme
Понеділок, середа та четвер з 14 по 17 години або за попереднім записом

Кантональне бюро з інтеграції іноземців та запобігання расизму (Bureau cantonal pour l'intégration des étrangers et la prévention du racisme - BCI)

BCI це служба в кантоні Во, що спеціалізується на інтеграції та запобіганні расизму. Офіси відкрито в Лозанні, а також в трьох інших містах кантону. Брошура від BCI "Ласкаво просимо до кантону Во" надає інформацію мігрантам, які щойно приїхали до кантону Во. Вона перекладена 16 мовами, є також електронна версія в інтернеті за посиланням:

🌐 www.vaud-bienvenue.ch

BCI також пропонує безкоштовні консультації тим, хто став жертвою або свідком актів расистського характеру, або дискримінації в кантоні Во, поза межами Лозанни. Консультації проводяться багатьма мовами лише за бажанням та за попереднім записом.

📍 Bureau cantonal pour l'intégration des étrangers et la prévention du racisme (BCI)

Avenue de Sévelin 46, 1014 Lausanne
Тел. 021 316 49 59, info.integration@vd.ch, www.vd.ch/integration

La Fraternité від Centre social protestant Vaud (CSP Vaud)

Будь-яка особа швейцарської чи іншої національності може звернутися до La Fraternité від CSP Vaud для отримання інформації стосовно міграції. Ця асоціація може допомогти вам в адміністративному, юридичному чи соціальному супроводженні. Наприклад, в разі оформлення посвідки на проживання чи возз'єднання сім'ї.

📍 Centre social protestant Vaud (CSP Vaud) - La Fraternité

Place Arlaud 2, 1003 Lausanne

Тел. 021 560 60 98, frat@csp-va.ch, www.csp.ch/fraternite

Приймальня Info-conseil працює без попереднього запису щовівторка та щочетверга з 17 до 19 години. Для осіб, які не мають документів, щоп'ятниці з 9 до 12 години

Асоціації мігрантів

В кантоні Во та Лозанні налічується багато асоціацій створених самими мігрантами та для мігрантів. Тут ви можете познайомитися з людьми з вашої країни або з людьми, які розмовляють вашою рідною мовою. Перелік Асоціацій знаходиться на сайті Лозаннського бюро у справах іммігрантів (Bureau lausannois pour les immigrés - BLI).

www.lausanne.ch/associations-migrants

Rainbow Spot

Асоціація Rainbow Spot підтримує осіб іншої орієнтації LGBTQI+, які мігрували та проживають в кантоні Во. Інформує та супроводжує з адміністративних, юридичних та соціальних питань. Ця асоціація надає можливість знайомитися і зустрічатися особам LGBTQI+.

🌐 www.rainbowspot.ch

Інформація та контакти

Посвідка на проживання

Швейцарська міграційна політика

Процедура отримання вашої посвідки на проживання змінюється в залежності від того, звідки ви прибули. Швейцарія розрізняє новоприбулих людей за декількома категоріями:

- з Європейського Союзу та Європейської Асоціації вільної торгівлі ЄС/ЄАВТ (Union européenne et de l'Association européenne de libre-échange - UE/AELE). Ви знайдете перелік країн ЄС/ЄАВТ наприкінці цієї сторінки¹
- з третіх країн (що означає з будь-якої країни поза межами ЄС/ЄАВТ)

Посвідка на проживання

Посвідку на проживання необхідно мати будь-якій особі, яка хоче залишитися на території Швейцарії більше 3 місяців. Особливо для:

- Роботи або навчання у Швейцарії
- Возз'єднання із членом сім'ї

Існують такі посвідки на проживання:

- L дозвіл на короткострокове перебування
- B дозвіл на проживання
- C дозвіл на постійне проживання
- G дозвіл для мешканців прикордонних територій

Куди вам потрібно звернутися за посвідкою на проживання? Якщо ви прибули з ЄС/ЄАВТ, зверніться до служби контролю мешканців за новою адресою проживання. Якщо ви прибули з іншої країни (так званої третьої країни), зверніться до швейцарського Посольства або Консульства у вашій країні проживання. Ці установи зв'яжуться із компетентним органом, а саме із Службою населення кантону Во (Service de la population du canton de Vaud).

¹ Австрія, Бельгія, Болгарія, Греція, Данія, Естонія, Ірландія, Ісландія, Іспанія, Італія, Кіпр, Латвія, Литва, Ліхтенштейн, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Польща, Португалія, Румунія, Словаччина, Словенія, Угорщина, Фінляндія, Франція, Хорватія, Чеська Республіка, Швеція (перелік на 01.01.2023)

Притулок

Особи, які шукають притулку у Швейцарії, можуть отримати посвідку на проживання. Такі рішення приймаються на рівні Конфедерації. Існують наступні посвідки на проживання:

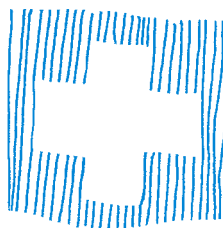
- N дозвіл для тих, хто шукає притулку
- В дозвіл на проживання після отримання притулку
- F для тимчасового обліку
- S для тимчасового захисту

Ви знайдете детальну інформацію вашою мовою стосовно посвідок на проживання у брошурі "Ласкаво просимо до кантону Во" та на інтернет-сторінці:

 www.vaud-bienvenue.ch

Чи знаєте ви?

Особи без документів можуть узаконити своє становище за певних умов. Це стосується вас? Зверніться за порадою до служби Fraternité від CSP Vaud (дивіться стор. 13).

Житло

Становлення на облік до Служби контролю мешканців (Service du contrôle des habitants)

Всі без виключення жителі Лозанни мають стати на облік до служби контролю мешканців. Все це протягом 14 днів з моменту їхнього прибуття.

Спершу вам потрібно надати наступну інформацію та документи:

- Детальну персональну інформацію (прізвище, ім'я, дата народження, національність)
- Дату прибуття до Лозанни
- Адресу в Лозанні
- Копію документа, що посвідчує особу
- Якщо ви прибули з закордону, ви маєте вказати причину вашого прибуття. У вас є вибір надіслати документи поштою або в електронному вигляді.

Після цього Служба контролю мешканців зв'яжеться з вами. Залежно від вашої ситуації, можливо, будуть деякі уточнення. Дійсно, ситуації різняться.

У вас також є можливість відвідати інтернет-сторінку.

Service du contrôle des habitants (CH)

Rue du Port-Franc 18, 1002 Lausanne. Тел. 021 315 31 33, ch@lausanne.ch
www.lausanne.ch/ch. З понеділка по п'ятницю з 8 до 11:30 та з 13 до 16:30

Сервіс промислових послуг Лозанни (Services industriels de Lausanne - SiL)

Сервіс промислових послуг Лозанни піклується про електроенергію та газ в Лозанні. Після вашої реєстрації у службі контролю мешканців, ви також повинні зареєструватися у SiL (але тільки в тому випадку, якщо договір оренди або житло зареєстровані на ваше ім'я). Ви це можете зробити або:

- В інтернеті
- Безпосередньо у Сервісі
- За телефоном

Services industriels de Lausanne (SiL) - Espaces clients

Place Chauderon 23, 1002 Lausanne.
З понеділка по п'ятницю з 8 до 12 та з 13 до 17 години
Place de l'Europe 2, 1002 Lausanne.
З понеділка по п'ятницю з 9 до 18:30, субота з 9 до 17 години
Тел. 0842 841 841, www.lausanne.ch/sil

Пошук житла

Щоб знайти помешкання в Лозанні, користуйтеся інтернетом.

Є такі сайти з оголошеннями:

- www.homegate.ch
- www.immoscout24.ch
- www.immostreet.ch
- www.anibis.ch

Не нехтуйте запитати ваших близьких та знайомих, і використовуйте соціальні мережі!

Договір оренди

Якщо ви знайшли житло, яке вам сподобалося, підготуйте необхідні документи для агентства або власника. Це мають бути копії наступних документів:

- Документ, що посвідчує особу (плюс посвідка на проживання)
- Довідки про заробітну плату за останні три місяці
- Страхування вашого майна RC-Ménage (див. стор. 33)
- Довідка про вашу заборгованість або її відсутність з (Office des poursuites)

В разі отримання житла, ви підписуєте договір про оренду (bail à loyer) та сплачуєте гарантію оренди до початку проживання.

У Швейцарії оплата за проживання сплачується помісячно. Її вартість містить в собі витрати на воду, опалення, послуги консьєржа тощо. Але не включає витрати на електроенергію (див. SiL стор. 16).

Гарантія оренди

Гарантія оренди не перевищує 3 місячної плати за проживання. Ці кошти мають бути внесені на банківський рахунок. Коли ви залишаєте помешкання, і з житлом немає ніяких проблем, вам повертають ці кошти.

У вас недостатньо грошей? Візьміть позику в гарантійній компанії!

Будьте обережні: ви сплатите відсотки за цю позику.

Gérance Ville

Служба житлового господарства (Service des gérances) Міста Лозанни несе відповідальність за багато помешкань, комерційні приміщення та інші об'єкти для оренди. Ви знайдете пропозиції та процедури здачі в оренду на інтернет-сторінці www.lausanne.ch/immobilier, в рубриці "Gérance Ville". Вибір орендарів покладено на комісію, яка гарантує нейтралітет.

📍 Service des gérances

Place Chauderon 9, 1002 Lausanne

Тел. 021 315 49 49, gerances@lausanne.ch, www.lausanne.ch/service-ger

З понеділка по п'ятницю з 8 до 11:30 та з 13 по 16:30 години

Ateliers Infolog

Вам потрібна допомога із пошуком житла? Соціальні працівники та працівники програми із соціальної житлової допомоги (Dispositif d'aide sociale au logement) Міста Лозанни можуть вам порадити і допомогти з пошуком. Їхній сервіс "Infolog" пропонує інформативні зустрічі та роз'яснення у пошуку житла безкоштовно і без попереднього запису.

Dispositif d'aide sociale au logement

Rue de l'Alé 31, 1002 Lausanne. Тел. 021 315 76 27, вівторок з 13:30 по 15:30

Свято сусідів (Fête des Voisin-e-s)

Кожного року останньої п'ятниці травня відбувається свято сусідів "Fête des Voisin-e-s". Ця подія сприяє вашому знайомству із сусідами. Це дуже корисно, якщо ви щойно прибули до Лозанни. Служба архітектури та житла (Service d'architecture et du logement) Міста Лозанни вам допоможе і порадить, як організувати це свято.

📍 Service d'architecture et du logement

Place Chauderon 9, 1002 Lausanne. Тел. 021 316 56 22

lafetedesvoisins@lausanne.ch, www.lausanne.ch/lafetedesvoisins

"I ♥ mes voisins. Le guide du bon voisinage"

Цей посібник нагадує про кілька простих правил, які сприяють гарному спільному проживанню. Ця брошура перекладена декількома мовами. Вона видана Лозаннським бюро у справах іммігрантів (Bureau lausannois pour les immigrés - BLI) в спілці зі Службою архітектури та житла (Service d'architecture et du logement)

🌐 www.lausanne.ch/bli > publications

Асоціація захисту орендарів (Association de défense des locataires - ASLOCA)

L'ASLOCA це асоціація, яка спеціалізується на правах орендарів. Вона інформує про їхні права та захищає їх права, якщо вони не дотримуються. Вона також допомагає орендарям знайти розв'язання своїх проблем завдяки консультаціям та індивідуальним зустрічам. Хочете стати членом та скористатися цими послугами? Зареєструйтеся в Інтернеті:

vaud.asloca.ch

Сортування побутових відходів

Місто Лозанна запровадило систему сортування побутових відходів для захисту навколишнього середовища та створення енергії. Існують різні види сміттєвих баків та різні місця сортування. Побутові відходи - тобто відходи, які не можуть бути відсортовані, наприклад, пластик - слід викидати в офіційні зелено-білі мішки для сміття (а потім у контейнери біля вашого будинку). Можна купити ці мішки різних розмірів в касах супермаркетів.

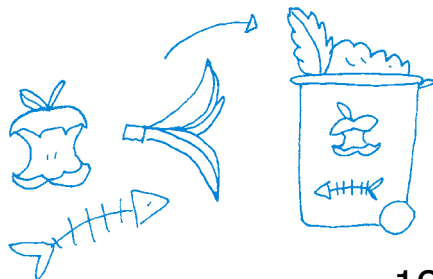
Відходи, які можна переробити, такі як папір, скло та біовідходи (які ще називають компостом), слід викидати в спеціальні контейнери поруч із вашим будинком. Ви можете принести алюміній, консервну банку, мінеральні та рослинні олії, текстиль до екопунктів (écopoints) у вашому районі. Деревину, PET та електронне обладнання збирають у спеціальних місцях збору або в центрах утилізації відходів (місця та графіки збору вказані на вебсторінці www.lausanne.ch/ramassage).

Як краще сортувати відходи? Листівка кількома мовами пояснює про сортування відходів в Лозанні. Ви знайдете її на інтернет-сторінці Міста:

 www.lausanne.ch/trier

Чи знаєте ви?

В кантоні Во, 7 із 10 домогосподарств орендують житло. Порівняно з іншими країнами, власників менше, ніж орендарів.

Робота

Пошук роботи

Ви шукаєте роботу? У Швейцарії, для того, щоб здійснювати пошук і знайти роботу, ви можете, наприклад:

- Відповісти на робочі пропозиції в інтернеті (наприклад, на сторінці www.jobup.ch)
- Зареєструватися в агентстві з працевлаштування (Adecco, Planet Interim, Career Plus та ін.)
- Зв'язатися з компаніями, які вас цікавлять, відправивши їм спонтанну пропозицію
- Поспілкуватися з цього приводу із знайомими або в соціальних мережах

На консультаціях від BLI "Жити, навчатися, працювати" вас проінформують та порадять вам вашою мовою, як ведеться пошук роботи (див. стор. 10).

Досьє кандидата

Щоб відповісти на пропозиції щодо роботи, ви зазвичай надсилаєте досьє кандидата. У вашому досьє мають бути наступні документи:

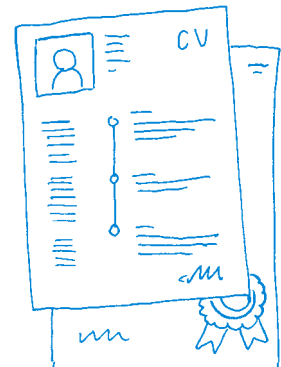
- Мотиваційний лист
- Curriculum vitae (CV)
- Довідки з попередніх місць роботи
- Сертифікати про ваше навчання

Коли ви прибули до Швейцарії, переконайтеся, що всі ці документи актуальні, інформація в них зрозуміла, і вони перекладені на французьку мову. Це вам допоможе швидко відповісти на пропозиції стосовно роботи й мати перевагу на своєму боці.

Вам потрібна допомога в складанні досьє? В Лозанні є люди, які можуть вам допомогти скласти / переробити ваше CV та відредагувати ваш мотиваційний лист. Їх називають письменниками або громадськими письменниками.

Наприклад:

Les scribes www.lesscribes.ch або
Point d'Appui www.eglisemigrationvd.com

Робочий контракт

У Швейцарії контракти бувають строкові (з визначеним строком) або безстрокові (з невизначеним строком). Можлива повна або часткова зайнятість. Контракт стає чинним, як тільки ви й особа, яка вас працевлаштовує, згодні на умови працевлаштування. Усна угода також є дійсною, але рекомендується оформити її письмово та завірити підписом.

У вас виникли питання стосовно вашого контракту, умов вашого працевлаштування (оплати праці, соціального страхування...) або умов праці на підприємстві (режиму роботи та відпочинку, охорони здоров'я тощо)? Інспекція праці у Лозанні (Inspection du travail Lausanne) може надати вам інформацію.

Inspection du travail Lausanne

Place de la Riponne 10, 1002 Lausanne

Тел. 021 315 76 80, itl@lausanne.ch, www.lausanne.ch/itl

З понеділка по п'ятницю з 8 до 11:30 та з 13 до 17 години

Середа з 13 до 17 години, тільки по телефону (ранок неробочий)

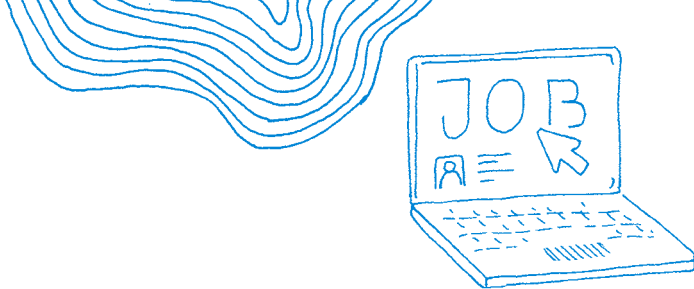
Оплата праці

Заробітна плата - це гроші, які ваш роботодавець платить вам щомісяця за вашу роботу. Як правило, ви можете обговорити розмір вашої заробітної плати під час співбесіди. Щоб дізнатися, яку оплату ви можете просити (залежно від вашої роботи та вашого багаторічного досвіду), відвідайте сторінку в інтернеті www.lohnrechner.ch.

У Швейцарії існують так звані колективні трудові договори (conventions collectives de travail - CCT). Вони гарантують надійні умови праці та гідну заробітну плату. Ці угоди укладаються між профспілками (асоціації, що представляють працівників) і роботодавцями. У Швейцарії є багато профспілок. Найбільша називається UNIA.

www.unia.ch

Особи, які живуть і працюють у Швейцарії, повинні сплачувати податки. Ці податки розраховуються відповідно до вашої заробітної плати, вашого достатку та вашого сімейного стану. (див. стор. 42).

Соціальне страхування

Швейцарські працівники користуються соціальним страхуванням, для цього роботодавці провадять реєстрацію. Сума внесків на ці види страхування прописана у відомості про заробітну плату, яку ви отримуєте щомісяця.

- Внески AVS обов'язкові з доходу від 2'300 франків на рік (або незалежно від заробітної плати в разі працевлаштування у приватному господарстві).
- Внески до 2^е pilier (так звана LPP) обов'язкові з доходу від 21'510 франків на рік.
- Обов'язковим є страхування від професійних нещасних випадків (LAA).

Якщо ви працюєте понад 8 годин на тиждень, ваш роботодавець має вас застрахувати від професійних та непрофесійних нещасних випадків. Ви знайдете більш детальну інформацію з приводу різних видів страхування на сторінках з 31 по 33.

Безробіття

Будь-яка особа, яка шукає, втратила чи звільнилася з роботи, може зареєструватися у Регіональній службі з працевлаштування (Office régional de placement - ORP). Для отримання фінансової допомоги по безробіттю (виплати по безробіттю), необхідно офіційно проживати в Лозанні й працювати мінімум 12 місяців у Швейцарії протягом останніх 24 місяців. Також обов'язково мати дозвіл на проживання. Консультанти ORP допоможуть вам якомога швидше знайти роботу. Для новоприбулих людей з дозволом на проживання, ORP пропонує супровід у пошуку роботи. Звертайтеся за попереднім записом.

📍 Office régional de placement (ORP)

Place Chauderon 9, 1002 Lausanne

Тел. 021 315 78 99, orp@lausanne.ch, www.lausanne.ch/orp

З понеділка по п'ятницю з 7:30 по 11:45 та з 13:00 по 17:00 години

Чи знаєте ви?

Якщо ви працюєте на приватну особу або в приватному господарстві (прибирання, догляд за дітьми, садівництво...), ви маєте право брати участь у програмі " Chèques-emploi " від l'EPER. Це вам дає соціальний захист.

www.chèques-emploi.ch

Курси з французької мови та освіта

Курси з французької мови для дорослих

Розмовляти та писати французькою дуже важливо, щоб знайти роботу та соціально інтегруватися у франкомовній Швейцарії. У вас є бажання вивчити французьку? Установи, асоціації та приватні школи пропонують курси для дорослих, як платні так і безкоштовні. Ви знайдете перелік цих курсів у брошурі " Навчання в Лозанні " (Apprendre à Lausanne) від Лозаннського бюро у справах іммігрантів (Bureau lausannois pour les immigrés - BLI). Ця інформація доступна різними мовами.

 www.lausanne.ch/apal

Влітку, протягом 5 тижнів, BLI пропонує безкоштовні курси з французької мови початкового рівня. Вони проходять на березі озера Léman, на пляжі Vidy Plage, та допомагають вивчити французьку у невимушеній атмосфері. Пропонується догляд за дітьми від 2 років, щоб батьки мали змогу відвідувати курси.

www.lausanne.ch/vidy-plage

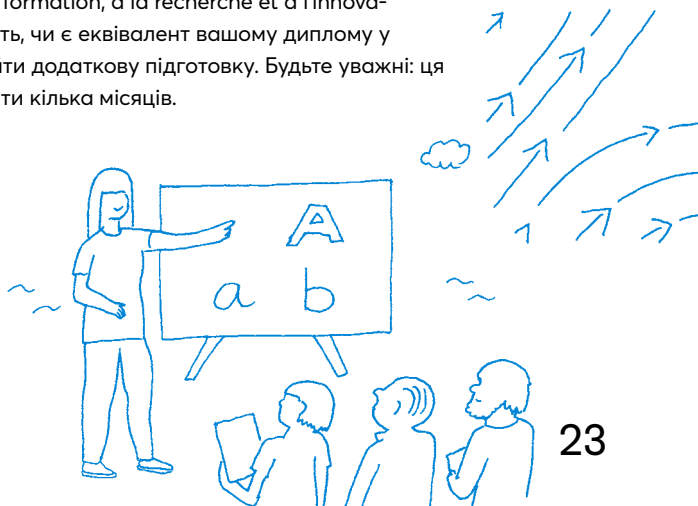
Визнання іноземних дипломів

У вас є іноземний диплом і ви хочете, щоб його визнали у Швейцарії? Зв'яжіться з Державним секретаріатом з питань навчання, досліджень та інновацій (Secrétariat d'État à la formation, à la recherche et à l'innovation - SEFRI). Там вам повідомлять, чи є еквівалент вашому диплому у Швейцарії, або ж ви маєте пройти додаткову підготовку. Будьте уважні: ця процедура платна і може зайняти кілька місяців.

www.sbf.admin.ch

Асоціація Découvrir пропонує послугу " Redes ". Цей сервіс допомагає мігрантам пройти процедуру визнання диплома.

www.associationdecouvrir.ch

Вибір професії

Центр професійної орієнтації регіону "Центр" в Лозанні (Centre d'orientation professionnelle de la région Centre) інформує та надає поради дорослим, підліткам та учням, які проходять навчання, щодо майбутнього професійного вибору. Ви можете безкоштовно записатися до спеціалістів на індивідуальну зустріч ; також можливо запитати інформацію без проведення зустрічі в Інформаційному центрі з навчання і професій (Centre d'information sur les études et les professions - CIEP), який відкритий кожного дня після обіду.

📍 Centre d'orientation professionnelle

Rue de la Borde 3d, 1014 Lausanne
Тел. 021 316 11 20, info.osp@vd.ch
www.vd.ch/orientation

Стипендії та допомога для навчання

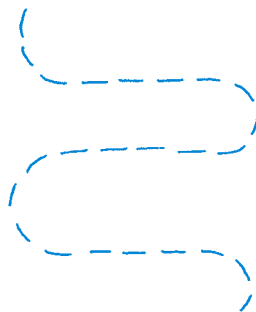
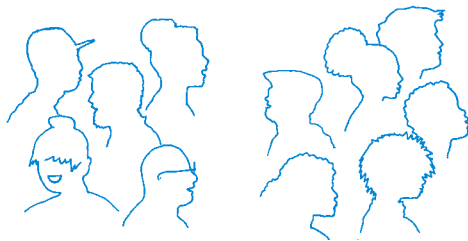
За певних умов, Кантональний офіс зі стипендій для навчання й опанування професій (Office cantonal des bourses d'études et d'apprentissage - OCBE), Лозаннська фондова організація з допомоги у працевлаштуванні (Fondation lausannoise d'aide pour le travail - F.L.A.T) або Асоціація Envol можуть вам допомогти сплатити навчання або професійні витрати. Відвідайте їх сторінки в інтернеті для отримання більш детальної інформації.

www.vd.ch/ocbe
www.lausanne.ch/flat
www.association-envol.info

Чи знаєте ви?

Ви знайдете багато легкодоступних навчальних курсів, наприклад, з комп'ютерної грамотності, офісної роботи та управління бюджетом на сайті www.lausanne.ch/formations-migrants та в брошурі "Навчання в Лозанні" (Apprendre à Lausanne).

www.lausanne.ch/apal

Школа

Запис дітей до школи

Записати дітей до школи одна з найважливіших справ по прибутті.

Для цього завітайте до Служби шкіл та позашкільної освіти (Service des écoles et du parascolaire - SEP). Ця служба централізує всі запити, а потім направляє дітей до навчальних закладів Лозанни. Віддається перевага школі, яка поблизу місця проживання.

Служба шкіл та позашкільної освіти також піклується про запис дітей для позашкільного догляду, тобто до та після школи (див. стор. 29).

У кантоні Во, 9 з 10 дітей навчаються у державних школах, де вони отримують безкоштовне навчання високої якості. Однак ви хочете записати вашу дитину в приватну школу? Ознайомтеся з інформацією та переліком корисних контактів на сторінці www.avdep.ch

📍 Service des écoles et du parascolaire (SEP)

Place Chauderon 9, 1002 Lausanne

Тел. 021 315 64 11, sep@lausanne.ch, www.lausanne.ch/sep

З понеділка по п'ятницю з 8 до 11:30 та з 13 до 16:30 години

Шкільна система кантону Во

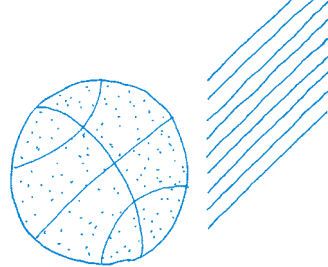
В кантоні Во навчання в школі триває протягом 11 років. Діти починають ходити до школи у 4 річному віці та закінчують школу у віці 15 років.

Шкільна програма ділиться на ступені, цикли і роки, від 1P до 11S. Ви знайдете на сторінці DGEO - Генерального управління з обов'язкової освіти та спеціалізованої педагогіки кантону Во (Direction générale de l'enseignement obligatoire et de la pédagogie spécialisée du Canton de Vaud) - пояснення про шкільну систему в кантоні Во 10 мовами. Там же ви знайдете порівняльну схему шкільної системи кантону Во зі шкільними системами більш ніж 30 інших країн. .

www.vd.ch/scolarite

🌐 Інформаційні документи перекладені для батьків

Учні віком від 4 до 15 років, які не розмовляють французькою

Діти віком від 4 до 8 років, які на момент їхнього прибуття не розмовляють французькою, навчаються в початковій школі свого кварталу. Після зустрічі з батьками дитина інтегрується у звичайний клас з інтенсивними заняттями з французької мови.

Дітей віком від 8 до 15 років направляють до Центру ресурсів для учнів-алофонів (Centre de ressources pour élèves allophones - CREAL). Після зустрічі з батьками, дитина починає навчання в інтеграційному класі або у звичайному класі з інтенсивними заняттями з французької мови. Коли рівень знання з французької мови у дитини достатній, вона потрапляє до звичайного класу на повний робочий день.

У кантоні Во учні без документів мають право на отримання освіти в загальноосвітніх та професійних школах.

Учні віком від 15 до 25 років, які не розмовляють французькою

Молоді люди віком від 15 до 25 років, які не володіють французькою мовою, можуть протягом року навчатися в класі Інтеграційної школи (École de l'accueil - EdA). Вступ до неї можливий за наявності вільних місць. У EdA молоді люди вивчають французьку мову, знайомляться з новим місцем проживання та готуються до подальшого навчання.

Запис до EdA відбувається у Portail Migration:

- Безпосередньо у бюро (4-й поверх OCOSP)
- За телефоном
- Через інтернет

Portail Migration також пропонує зустрічі з молодими людьми до 25 років, які мігрували й перебувають у пошуку навчальних можливостей, декількома мовами.

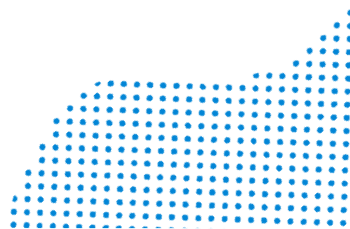
📍 Portail Migration (Unité Migration Accueil UMA)

Office cantonal d'orientation scolaire et professionnelle (OCOSP)

Rue de la Borde 3d, 1014 Lausanne

Тел. 021 316 11 40, www.vd.ch/orientation

3 понеділка по четвер з 8 до 12 години

Курси рідної мови та розвиток культури походження

Дитина, яка добре володіє своєю рідною мовою, легше вчиться іншим мовам. Саме тому деякі асоціації, школи та Посольства пропонують мовні курси та сприяють розвитку культури походження. На цих курсах учні можуть більш детально вивчити свою рідну мову та культуру. Це також допомагає у вивченні французької мови та формуванні їхньої множинної ідентичності.

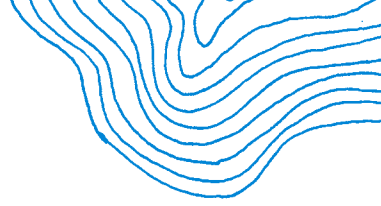
У брошурі "Навчання у Лозанні" (Apprendre à Lausanne) від Лозаннського бюро у справах іммігрантів (Bureau lausannois pour les immigrés - BLI) міститься перелік мовних курсів та заходів культурного розвитку.

www.lausanne.ch/apal

Чи знаєте ви?

Після приїзду до Лозанни вам запропонують зустрітися з вчителями ваших дітей. Ви можете попросити супровід перекладача на цих зустрічах.

Сім'я

Возз'єднання сім'ї

Якщо ви проживаєте та працюєте у Швейцарії, ви можете запросити своїх родичів переїхати. Це називається запит на возз'єднання сім'ї. Це не відбувається автоматично. Для цього потрібно відповідати певним умовам. Якщо ви з країн ЄС/ЄАВТ, подайте запит до служби контролю мешканців. Якщо ви з країн третього світу, зверніться до посольства або консульства Швейцарії у вашій країні. Ці установи пересилають ваш запит Службі населення кантону Во (Service de la Population du canton de Vaud), яка приймає рішення.

Якщо ви приїжджаєте з третьої країни, у вас є термін до 5 років на те, щоб запросити вашу дружину або чоловіка, або дітей віком до 12 років. Для дітей віком від 12 до 18 років термін становить лише 1 рік.

ЗАГС

У вас є питання стосовно одруження, народження або смерті, зміни прізвища чи імя? Ви знайдете інформацію на www.vaud-bienvenue.ch або на інтернет-сторінці Реєстру записів актів громадського стану кантону Во (État civil du canton de Vaud). Наприклад: детальний опис кроків, які потрібно виконати, залежно від вашого запиту.

État civil du Canton de Vaud

Avenue de Sévelin 46, 1004 Lausanne

Тел. 021 557 07 07, etat.civil@vd.ch, www.vd.ch/etat-civil

Примусовий шлюб

Примусовим шлюбом вважається порушенням прав людини, він є незаконним у Швейцарії. У Швейцарії кожна людина має право вільно вирішувати, з ким вона бажає вступити у шлюб. Для жертв або свідків примусового шлюбу Кантональне бюро з інтеграції іноземців та запобігання расизму (Bureau cantonal pour l'intégration des étrangers et la prévention du racisme - BCI) надає безкоштовні консультації.

 www.vd.ch/mariage-si-je-veux

Догляд за дітьми (від 0 до 6 років)

У Лозанні ви можете віддати дитину до дитячого центру (centre de vie enfantine - CVE) - також це називається ясла-садок - або привести дитину до наглядача в домашніх умовах. Це людина, яка наглядає за дітьми у власному помешканні. Ці послуги є платними, але їх вартість адаптується до вашої сімейної ситуації та вашої заробітної плати. Лозаннське бюро у справах сім'ї (Bureau lausannois pour les familles - BLF) інформує вас про пропозиції різних закладів, а також піклується про реєстрацію.

📍 Bureau lausannois pour les familles (BLF)

Place Chauderon 9, étage T, 1002 Lausanne

Тел. 021 315 60 00, www.lausanne.ch/blf

З понеділка по п'ятницю з 8:30 до 11:30 та з 13:30 до 16:30 години

Догляд потрібен лише кілька годин на тиждень? Ігрові майданчики (haltes-jeux) та дитячі майданчики в Лозанні також раді прийняти дітей.

www.lausanne.ch/haltes-jeux

Післяшкільний догляд (діти від 4 до 12 років)

Післяшкільний догляд або додатковий догляд - це послуги догляду за вашими дітьми перед та після школи, а також протягом обідньої перерви. Для запису дітей від 4 до 6 років (1-2 клас), зверніться до Лозаннського бюро у справах сім'ї (Bureau lausannois pour les familles - BLF) (див. вище). Для більш дорослих дітей - у Службі шкіл та позашкільного догляду (Service des écoles et du parascolaire - SEP) (див. нижче). Корисно знати, що ця служба робить запис на відвідування додаткових занять з допомоги із домашнім завданням.

📍 Service des écoles et du parascolaire (SEP)

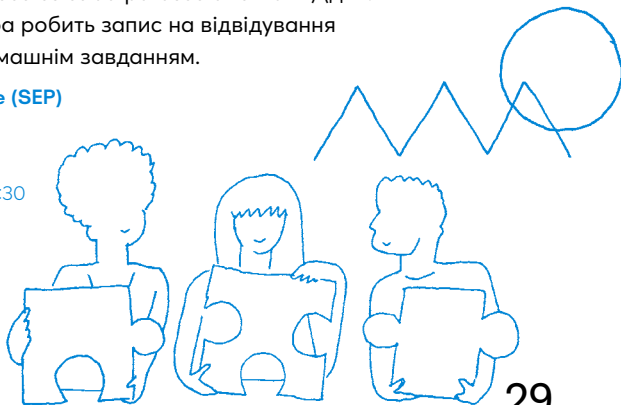
Place Chauderon 9, 1002 Lausanne

Тел. 021 315 64 11, sep@lausanne.ch

www.lausanne.ch/sep

З понеділка по п'ятницю з 8:30 до 11:30

та з 13:00 до 16:30 години

Відпочинок під час канікул

Під час шкільних канікул, Служба організації канікулярного відпочинку (Domaine accueil vacances) міста Лозанни та його партнери пропонують багато гуртків для дітей. Організація дітей під час цих занять проводиться професійними фахівцями, а вартість є дуже доступною. Зверніться до цієї служби, щоб дізнатися більше і записати своїх дітей!

📍 **Domaine accueil vacances**

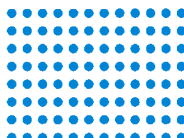
Place Chauderon 7a, étage T, 1002 Lausanne

Тел. 021 316 68 22, www.lausanne.ch/jeunessevacances

З понеділка по п'ятницю з 7:30 до 11:45 та з 13:00 до 16:30 години

Чи знаєте ви?

Для того, щоб отримати місце у яслах або в дитячому садку, ви можете зареєструвати свою дитину вже на 4 місяці вагітності або за 1 рік до дати бажаного візиту. Не зволікайте, бажаних багато, і вам, можливо, доведеться чекати, перш ніж ви знайдете місце.

Страхування

Обов'язкове медичне страхування (Assurance-maladie obligatoire - LAMal)

У Швейцарії медичне страхування є обов'язковим. Це страхування дає вам доступ до системи охорони здоров'я та якісних медичних послуг за частковою вартістю. Коли ви приїдете до Швейцарії, ви маєте три місяці на підписання договору зі швейцарською страховою компанією. У Швейцарії є багато страхових компаній, і ви можете обрати будь-яку. Для вибору зверніть увагу на розмір страхового внеску (це щомісячна оплата за страхування). Якщо вам потрібна допомога, скористайтеся онлайн-порівнянням, таким як www.priminfo.ch або зверніться до агентства соціального страхування у Лозанні (Agence d'assurances sociales - AAS).

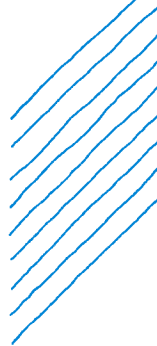
📍 **Agence d'assurances sociales (AAS)**
Place Chauderon 7, 1002 Lausanne
Тел. 021 315 71 00, www.lausanne.ch/sas
З понеділка по п'ятницю з 8:30 до 11:45 та
з 13:00 до 16:30 години (окрім четверга вранці)

Увага: ви повинні сплачувати страхові внески на обов'язкове медичне страхування з першого дня вашого приїзду у Швейцарію. Якщо ви чекаєте декілька тижнів (але не більше 3 місяців), щоб укласти договір страхування, вам потрібно буде сплатити внески за всі попередні тижні. Рахунок може бути достатньо великим: передбачте ці витрати у своєму бюджеті!

Субсидія на обов'язкове медичне страхування

Обов'язкове медичне страхування може становити значний витратний пункт, залежно від вашого доходу та кількості людей, про котрих ви піклуєтесь (сім'я, член подружжя та діти). У службі медичного страхування кантону Во (Office vaudois de l'assurance-maladie - OVAM) надається фінансова допомога людям, які опинилися у складному матеріальному становищі. Ця допомога називається субсидія. Дізнатися, чи маєте ви право на отримання субсидії, та подати заявку можливо на сайті:

www.vd.ch/subside-assurance-maladie

Додаткове страхування

Деякі види лікування, такі, як натуральна медицина, не підлягають обов'язковому страхуванню. Тому, ви можете обрати одне або кілька додаткових страхувань. Ці види страхування є добровільними: ви не зобов'язані їх купувати, а страхова компанія вільна прийняти чи відхилити вашу заяву. Тому рекомендується страхувати своїх дітей достатньо рано і ретельно зважити перед тим, як припиняти дію свого договору.

Соціальне страхування

У Швейцарії соціальне страхування оплачується частково працівником і частково роботодавцем. Воно є важливим, оскільки гарантує дохід у пенсійному віці, у разі проблем зі здоров'ям, під час періодів безробіття чи фінансових труднощів. Якщо ви працюєте, внески на соціальне страхування вираховуються з вашої заробітної плати. Ви можете побачити це у своїй довідці про заробітну плату.

Ось перелік цих видів страхування:

- **AVS (1er pilier) Страхування по старості та втраті годувальника:** для вашої пенсії
- **AI Страхування на випадок інвалідності:** у разі тривалої проблеми зі здоров'ям
- **PC Додаткові послуги:** в разі занадто високих витрат
- **AC Страхування на випадок безробіття:** якщо ви втратите робоче місце або звільнитесь з роботи
- **LPP (2^e pilier) Професійне пенсійне забезпечення:** в додаток до l'AVS/AI
- **APG Допомога у зв'язку з втратою заробітку:** у разі військової служби або відпустки по вагітності та пологах
- **Виплати на дитину:** матеріальна допомога на кожну дитину (за запитом)

Страхування від нещасних випадків (Assurance-accidents - LAA)

Як і страхування на випадок хвороби, страхування від нещасних випадків є обов'язковим у Швейцарії. Якщо ви працюєте принаймні 8 годин на тиждень на роботодавця, страхування від нещасних випадків покриває професійні та непрофесійні нещасні випадки. Якщо ви працюєте менше ніж 8 годин на тиждень, страхування від нещасних випадків покриває лише професійні нещасні випадки. Якщо ви є приватним підприємцем, ви повинні самі себе застрахувати.

Страхування від пожежі та стихійних лих (Assurance incendie et éléments naturels - ECA)

У кантоні Во страхування вашого житла та рухомого майна є обов'язковим на випадок пожежі або стихійних лих. У Лозанні ви повинні укласти договір страхування з установою страхування від вогню та природних стихій кантону Во (Établissement d'assurance contre l'incendie et les éléments naturels du canton de Vaud - ECA). Ви можете зробити це кількома способами:

- За допомогою інтернету
- Безпосередньо в офісі страхувальника

📍 ECA - Agence de Lausanne
Avenue du Grey 111, 1002 Lausanne
Тел. 0800 721 721, www.eca-vaud.ch

Інші види страхування

Існують ще інші види страхування для конкретних майнових та особистих потреб. Наприклад:

- **Цивільноправова відповідальність (RC) та домашнє господарство:** у разі пошкодження вашого майна, ваших або чужих меблів
- **Страхування життя (3^е pilier):** на додаток до l'AVS та 2^е pilier (ця сума відраховується при сплаті вами ваших податків)
- **Страхування транспортного засобу:** при поломці, аварії та різного роду пошкодженнях вашого транспортного засобу (автомобіль, мотоцикл та ін.)
- **Страхування подорожі:** якщо вам доведеться скасувати поїздку, при втраті багажу, в разі виникнення проблеми зі здоров'ям за кордоном
- **Юридичний супровід:** звернення за юридичною допомогою
- **Страхування тварин:** якщо вам потрібно лікувати свою тварину

Ці види страхування не є обов'язковими, але бажані. Вони захистять вас від неприємних сюрпризів.

Чи знаєте ви?

Змінити договір обов'язкового медичного страхування можна щороку до 30 листопада, зміни вступають в дію на початку наступного календарного року. Цей запит має бути поданий у письмовій формі.

Здоров'я

Важливе нагадування

Оформіть обов'язкове медичне страхування для себе та всіх членів вашої сім'ї протягом 3 місяців після прибуття до Швейцарії! (див. стор. 31)

Проблемі зі здоров'ям: що робити?

В разі проблем зі здоров'ям, важливо діяти швидко і правильно.

Якщо немає надзвичайної ситуації, ви можете:

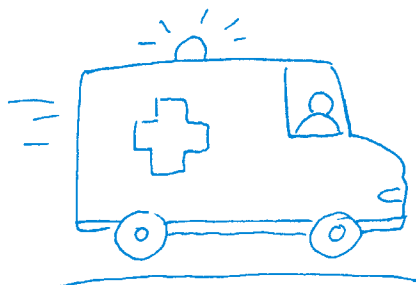
- Звернутися до аптеки й запитати поради у фармацевта
- Записатися на прийом до свого лікаря-терапевта, який при необхідності направить вас до лікаря-спеціаліста
- Коли аптеки та кабінет вашого лікаря не працюють, зателефонувати до чергових лікарів, за номером гарячої лінії 0848 133 133.

В разі життєвої небезпеки:

- Звернутися до шпиталю (у відділення невідкладної допомоги)
- Викликати швидку за номером 144

Аптеки

У Швейцарії аптеки продають ліки. Фармацевти також можуть надати основні поради щодо здоров'я. Години роботи аптек, як правило, відповідають годинам роботи магазинів. Деякі аптеки працюють у неділю і до пізньої ночі: їх називають черговими.

Лікарі загальної практики (сімейні лікарі)

У Швейцарії, як правило, вибирають одного лікаря-терапевта (сімейного лікаря). Ця людина веде вашу медичну карту та направляє вас до лікарів-спеціалістів на випадок потреби. Ви можете знайти лікаря, який розмовляє вашою мовою. Товариство медицини кантону Во (Société vaudoise de médecine - SVM) пропонує на вибір перелік лікарів у кантоні Во та мов, якими вони володіють.

 www.svmed.ch

Лікарні в Лозанні

У Лозанні багато медичних структур пропонують високоякісну допомогу мешканцям (лікарні, амбулаторії, поліклініки, клініки та служби швидкої допомоги). Ось три важливі адреси:

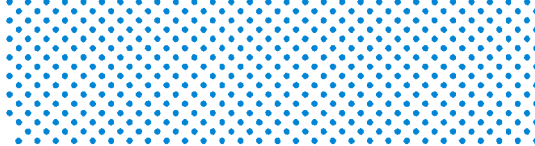
- **Centre hospitalier universitaire vaudois (CHUV)**
Rue du Bugnon 46, 1011 Lausanne, 021 314 11 11, www.chuv.ch
- **Urgences CHUV et Unisanté**
Rue du Bugnon 44, 1011 Lausanne, 021 314 11 11, www.unisante.ch
- **Hôpital de l'Enfance (HEL)**
Chemin de Montétan 16, 1004 Lausanne, 021 314 84 84, www.chuv.ch/fr/dfme

Материнство/батьківство

Ви скоро станете мамою чи татом? Медичну допомогу при вагітності надають гінекологи та акушери. Витрати покриває обов'язкове медичне страхування з 12-го тижня вагітності.

Після народження дитини мати має право на 14 тижнів декретної відпустки. У цей період вона отримує 80% своєї заробітної плати. Батько дитини або дружина матері мають право на 14 днів допомоги та 10 днів відпустки по догляду за дитиною. Він або вона повинні використати цю відпустку протягом 6 місяців після народження дитини.

Асоціація Panmilar пропонує підтримку вашою мовою під час вагітності та після народження вашої дитини. Її пропонують акушери та громадські перекладачі. Це дає можливість познайомитися з іншими майбутніми батьками, поставити свої запитання та підготуватися до зустрічі із вашою дитиною. www.panmilar.ch

Сексуальне здоров'я

Центр PROFA в Лозанні - це довідкове бюро з усіх питань стосовно сексуального здоров'я, відносин з партнером, сексології та перинатальності. Центр пропонує зустрічі та медичні консультації. Підхід є конфіденційним, адаптованим до кожної ситуації, без дискримінації чи осуду.

Centre PROFA Lausanne

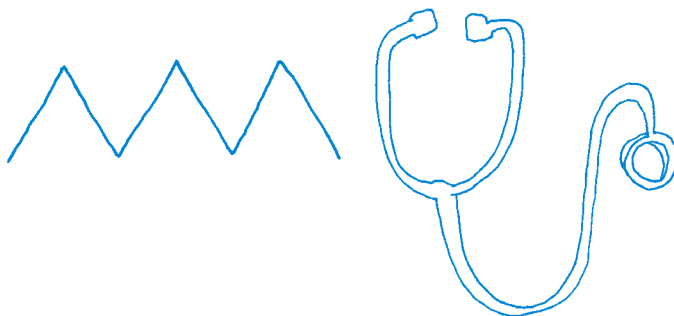
Avenue Georgette 1, 1003 Lausanne
www.profa.ch

Психічне здоров'я

Асоціація Appartenances пропонує психотерапевтичні та психіатричні консультації особам (та їх близьким), які страждають розладами, пов'язаними з: процесом міграції, досвідом війни чи тортур, а також будь-якою іншою формою колективного насильства. На зустрічі можлива присутність громадського перекладача.

 Consultation Psychothérapeutique pour Migrant-e-s (CPM) Appartenances
Rue des Terreaux 10, 1003 Lausanne
Тел. 021 341 12 50, cpm.lausanne@appartenances.ch
www.appartenances.ch

Відділення Psy&Migrants у CHUV сприяє доступу до психіатричної допомоги в складних ситуаціях для мігрантів, які проживають у Лозанні та її околицях. Направляє до мережі охорони здоров'я та пропонує експертизу в транскультурній психіатрії. Ви можете звернутися за телефоном 079 556 17 89 або на електронну адресу psy-migrants@chuv.ch.

Домашнє насильство

У Швейцарії заборонено домашнє насильство. Якщо ви стали свідком чи жертвою домашнього насильства, ви можете звернутися за допомогою до спеціалістів. Ось перелік адрес:

- **Медичний відділ для потерпілих від насильства (Unité de médecine des violences) у CHUV:** повідомлення про тілесні ушкодження www.chuv.ch
- **Центр Malley-Prairie:** консультації для всіх та терміновий притулок для жінок та їх дітей www.malleyprairie.ch
- **Центр LAVI:** психологічна, правова, фінансова та матеріальна підтримка потерпілих та їхніх родичів www.profa.ch/lavi
- **Центр профілактики Ale:** консультації, допомога та підтримка людям, які хочуть припинити насильство www.prevention-ale.ch
- www.violencequefaire.ch: сторінка в інтернеті з інформацією про насильство

Point D'Eau Lausanne (PEL)

Фонд Point D'Eau Lausanne пропонує різноманітні послуги для покращення здоров'я людей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Медичний персонал, зокрема медсестри, стоматологи, лікарі, остеопати, фізіотерапевти, масажистки або масажисти проводять консультації. Фонд також надає послуги гігієни за низькою ціною (душ, пральня, перукарня).

Point D'Eau Lausanne (PEL)

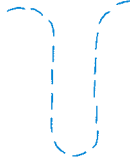
Avenue de Morges 26, 1004 Lausanne

Тел. 021 626 26 44, info@pointdeau-lausanne.ch

web.pointdeau-lausanne.ch

Чи знаєте ви?

Місто Лозанна полегшує доступ до багатьох будівель для людей похилого віку та людей з обмеженими можливостями, яким важко пересуватися. На сайті є перелік цих будівель www.lausanne.ch/accessibilite.

Транспорт

Для захисту навколишнього середовища та боротьби з глобальним потеплінням, місто Лозанна рекомендує своїм мешканцям віддавати перевагу таким видам пересування, як ходьба, їзда на велосипеді та громадському транспорті. Це частина міського кліматичного плану, метою якого є досягнення рівня 0% вуглецю до 2030 року.

CFF (Chemins de Fer Fédéraux)

Компанія CFF пропонує послуги перевезення поїздами всім, хто подорожує Швейцарією. Ви можете придбати квитки, абонементи та дисконтні картки в Інтернеті, у касах або автоматах, які розташовані на багатьох залізничних станціях. Ви також можете скористатися додатком "Mobile CFF".

www.cff.ch

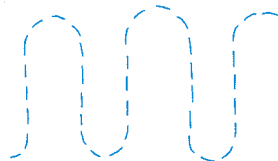
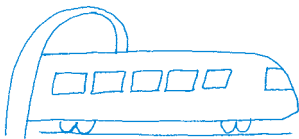
Добові проїзні квитки CFF (Flexi-Card) доступні жителям Лозанни за ціною 49 франків.

www.lausanne.ch/carte-journaliere

Mobilis Vaud

Громадський транспорт у кантоні Во організовано за тарифними зонами. Ця система називається Mobilis. Лозанна відповідає зонам 11 і 12. Ви можете купити квитки на одну або кілька зон. Ці квитки мають обмежений термін дії, протягом якого ви можете користуватися всім громадським транспортом у вибраному районі (автобуси, метро або поїзди).

www.mobilis-vaud.ch

TL

Громадський транспорт регіону Лозанни (tl): ви можете переміщуватися автобусом, потягом та метро по місту та до сусідніх міст. Ви можете купувати квитки та абонементи за допомогою SMS, за допомогою додатку "tl", на сайті або в центрі обслуговування клієнтів на Flon. Не соромтеся відвідати їх інтернет-сторінку або завітати до них!

📍 **Centre clientèle TL Flon**
Place de l'Europe 5B, 1003 Lausanne
Тел. 021 621 01 11, www.tl.ch

В рамках свого кліматичного плану, Місто Лозанна надає дотації на абонементи tl Grand Lausanne (зона 11 + 12) для пенсіонерів та молоді, яка зокрема навчається.

www.lausanne.ch/rabais-tl

Велосипед

Місто Лозанна полегшує рух на велосипедах, створюючи велосипедні доріжки та сприяючи купівлі електровелосипедів. Повертає частину вартості електровелосипеда: 15% (максимум 400 франків) або 30% (максимум 800 франків) для осіб молодше 25 років та осіб, які мають право на допомогу з обов'язкового медичного страхування. Щоб скористатися цим відшкодуванням, можна подати заявку на вебсайті www.equiwatt.ch.

Ходити пішки

Ходити пішки є екологічним та найпростішим засобом пересування на короткі відстані. Ця фізична активність також рекомендується для збереження здоров'я. Місто Лозанна робить все можливе, щоб зробити пішохідні переміщення більш безпечними та комфортними: пішохідні переходи, підземні переходи, зелені маршрути, розширення пішохідних зон та зон з обмеженим рухом транспорту.

www.lausanne.ch/pietons

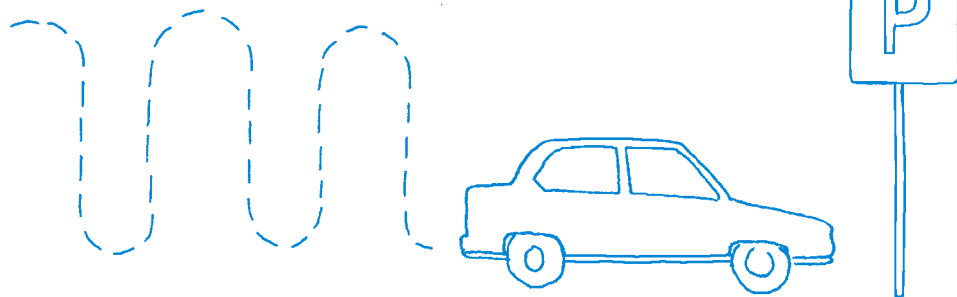
Автомобіль або транспортний засіб

Якщо у вас є іноземне водійське посвідчення, то, після приїзду до Лозанни, обміняйте його на швейцарське водійське посвідчення. Якщо у вас є один або декілька автомобілів, не зволікайте і зверніться до Служби автомобілів та навігації (Service des automobiles et de la navigation - SAN) й замовте швейцарські номерні знаки. Обидві ці процедури повинні бути виконані протягом 12 місяців з моменту вашого приїзду до Лозанни.

📍 Service des automobiles et de la navigation (SAN)

Avenue du Grey 110, 1014 Lausanne
Тел. 021 316 82 10, www.vd.ch/san

Зверніть увагу: з 2030 року тепломобілі (двигуни яких працюють на бензині або дизелі) більше не зможуть їздити Лозанною.

Паркувальні місця

У Лозанні ви можете орендувати приватні паркувальні місця або паркувальні місця поблизу вашого місця проживання. Ви також можете залишити свій автомобіль на громадських автостоянках. Є також дві інші пропозиції щодо паркування:

- **Parkings-Relais (P+R):** це комбінована пропозиція, одночасно паркування для вашого автомобіля та квиток на громадський транспорт 11+12 зони. Таким чином, ви можете припаркувати свій автомобіль на одній з 6 автостоянок, розташованих на околиці Лозанни, а потім дістатися до центру міста на метро або автобусі. Тривалість дії цих пропозицій є на один день, місяць або більше.
- **Macarons:** жителі Лозанни можуть купити (macarons), щоб паркувати свої автомобілі на довший час на синіх зонах у своєму кварталі. Для їх замовлення можна звернутися до Офісу дорожнього руху та паркування (Office de la circulation et du stationnement) поліції Лозанни через їх вебсайт або у віконце.

 Office de la circulation et du stationnement
 Rue St-Martin 31, 1002 Lausanne
 Тел. 021 315 38 00, police@lausanne.ch
www.lausanne.ch/stationnement
 З вівторка по п'ятницю з 7:30 до 17:00 години

Чи знаєте ви?

У Швейцарії діти до 6 років мають право на безкоштовний проїзд, а у віці від 6 до 16 років за пів ціни. З *carte Junior* (30 франків на рік) діти до 16 років у супроводі батьків подорожують безкоштовно всією мережею громадського транспорту Швейцарії. Зверніть увагу, що квитки на транспорт також є обов'язковими для собак... та велосипедів!

Фінанси, податки та телекомунікації

Відкриття банківського рахунку

Для отримання заробітної плати, сплати рахунків або переказу коштів за кордон, необхідно якомога швидше відкрити банківський рахунок у Швейцарії. Для цього потрібно:

- Звернутися у відділення банку
- Відвідати їх інтернет-сторінки

Щоб відкрити рахунок, деякі банки просять надати документ, що посвідчує особу, і довідку про місце проживання та/або заробітну плату.

Податки

З 18-річного віку кожна особа, яка проживає у Швейцарії - працююча чи ні, повинна сплачувати податки. Для цього потрібно заповнювати щорічну податкову декларацію. Ви отримуєте цей документ від податкової служби на початку року. Це можливо зробити онлайн за допомогою послуги VaudTax.

www.vd.ch/vaudtax

В разі, якщо ви отримуєте заробітну плату чи маєте інший дохід, не забудьте повідомити про це Податкову службу, щоб мати можливість сплачувати авансові внески. Це можливо зробити онлайн за посиланням www.vd.ch/acomptes. Іноземні працівники, які не мають посвідчення на постійне проживання C (permis C), оподатковуються за джерелом доходу. Цей податок безпосередньо утримується з їхньої заробітної плати.

Administration cantonale des impôts (ACI)

Route de Berne 46, 1014 Lausanne

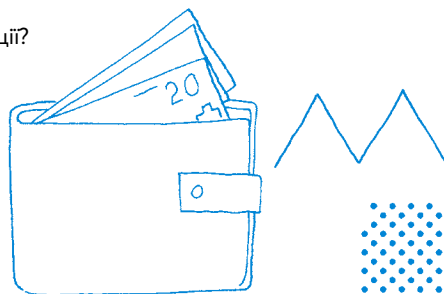
Тел. 021 316 00 00, www.vd.ch/impots

З понеділка по п'ятницю з 8:00 по 17:00 години

Потрібна допомога із заповненням податкової декларації?

Зустріч в офісі AVIVO.

www.avivo-vaud.ch/permanences

Податок на собак

У Лозанні ви платите податок на собак. Будь ласка, задекларуйте свою тварину в податковій службі Лозанни. Ви можете це зробити:

- За номером телефону 021 315 43 21
- В інтернеті www.lausanne.ch/impots

Бюджет і борги

У вас є питання про заборгованість? У вас є борги? Фахівці з проекту "Parlons cash!" надають інформацію, консультують та направляють до відповідних установ чи організацій, залежно від вашої ситуації та потреб.

Parlons cash!

Тел. 0840 43 21 00, www.vd.ch/parlons-cash
З понеділка по четвер з 8:30 до 13:00 години

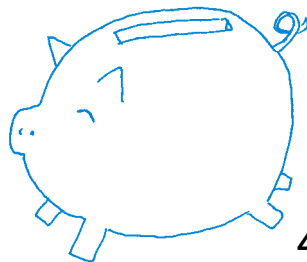
Соціальна служба Лозанни (Service social de Lausanne - SSL)

Соціальна служба Лозанни допомагає нужденним мешканцям Лозанни.

Соціальна допомога в кантоні Во включає фінансову допомогу та заходи соціально-професійної інтеграції. На вебсайті цієї служби ви знайдете різноманітні пропозиції, класифіковані за темами та постачальниками послуг.

Service social Lausanne (SSL)

Place Chauderon 4, 1002 Lausanne
Тел. 021 315 75 11, ssl@lausanne.ch, www.lausanne.ch/ssl
З понеділка по п'ятницю з 8:30 до 11:45 та з 13:00 до 16:30
(неробочий ранок четверга)

Телефон, телебачення та інтернет

У Швейцарії декілька компаній пропонують передплату або пакети послуг за користування телефоном, телебаченням та інтернетом. Ви можете дізнатися про комбіновану пропозицію, яка включає декілька послуг одночасно. Сервіси промислових послуг Лозанни (Services industriels de Lausanne - SiL) також мають пропозицію для телефону, телебачення та інтернету. Ця пропозиція називається Citycable (див. стор. 16). Для отримання додаткової інформації відвідайте магазин або зверніться до інтернет-ресурсів.

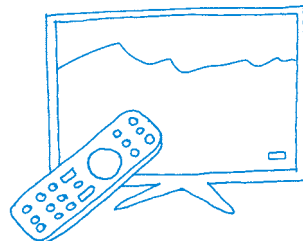
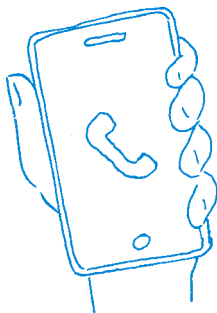
Платіж SERAFE

Кожна особа, яка стала на облік до служби контролю мешканців, щорічно отримує рахунок за користування радіо та телебаченням. Цей податок називається платіж Serafe. Він є обов'язковим для кожного домогосподарства.

www.serafe.ch

Чи знаєте ви?

Для імігрантів, звернення за соціальною допомогою може іноді вплинути на отримання або поновлення дозволу на проживання. Отримайте інформацію в Службі соціальної допомоги міста Лозанни (див. стор. 43) або в Fraternité від CSP Vaud (див. стор. 13).

Дозвілля

Мистецтво і культура

Лозанна є містом культури. Ви знайдете пропозиції в із багатьох напрямків: музика, виставкове мистецтво, візуальні мистецтва та кіно. І це у різних місцях, таких як бібліотеки, театри, музеї та галереї. Лозанна також проводить багато фестивалів та нічних свят, які привертають увагу глядачів зі всієї Швейцарії та Європи.

www.lausanne.ch/culture

В брошурі від Лозаннського бюро у справах іммігрантів (Bureau lausannois pour les immigrés - BLI) "Навчання в Лозанні" (Apprendre à Lausanne), ви знайдете перелік бібліотек, які пропонують книги для будь-якого віку французькою та іноземними мовами.

www.lausanne.ch/apal

Спорт та фізична активність

Як Олімпійська столиця, Лозанна підтримує спорт для всіх і сприяє здоровому та активному способу життя. Місто налічує близько 300 спортивних клубів і приймає понад 50 спортивних заходів щороку. Лозанна також має багато спортивних інфраструктур для населення, наприклад, спортивні центри, спортивні майданчики, ділянки з тренажерами для фітнесу на відкритому повітрі, басейни та ковзанки.

www.lausanne.ch/sport

На сайті міста у програмі заходів ви знайдете всі культурні та спортивні події Лозанни. Є опція пошуку за темами, місцем або датою.

www.lausanne.ch/agenda

Туризм

Lausanne Tourisme надає інформацію про заходи, події, ресторани та прогулянки, які дозволять вам ознайомитися з містом та отримати насолоду. Туристичне бюро Лозанни проконсультує вас, а також запропонує корисні інформаційні буклети, мапу міста тощо.

www.lausanne-tourisme.ch

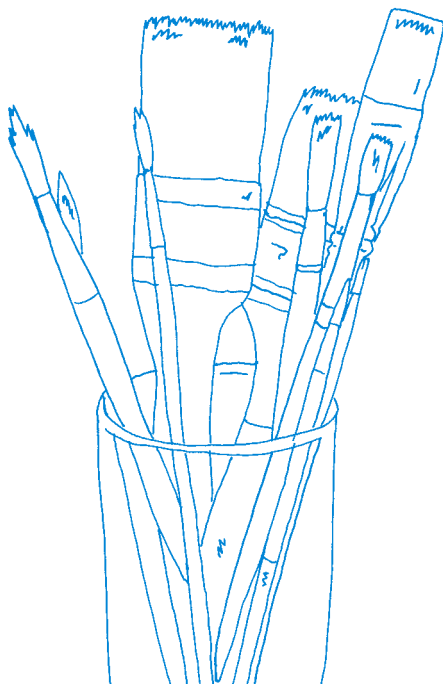
Соціокультурна анімація

У Лозанні є 5 громадських центрів, 10 соціально-культурних центрів і 2 майданчики для пригод. У цих місцях організують різноманітні заходи для всіх вікових груп. Мета полягає в тому, щоб сприяти зустрічам та розвитку соціальних зв'язків між жителями Лозанни. Керується Фондом соціокультурної анімації Лозанни (Fondation pour l'animation socioculturelle lausannoise - FASL) у співпраці з місцевими асоціаціями.

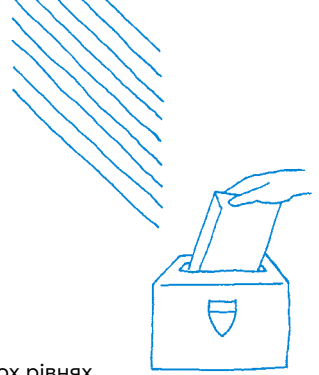
www.fasl.ch

Чи знаєте ви ?

Вхід до більшості музеїв Лозанни безкоштовний в першу суботу кожного місяця!

Громадянське життя

Швейцарська політична система

Швейцарія є федеральною державою, організованою на трьох рівнях політичної влади: Конфедерація, Кантони та Муніципалітети. Вона складається з 26 кантонів, 2136 муніципалітетів (станом на 1 січня 2023 року), а населення становить близько 8,7 мільйона жителів.

Швейцарія є напівпрямою демократією. Управління ведеться Федеральною Асамблеєю (законодавча влада), федеральними судами (судова влада) та Федеральною Радою (виконавча влада). Президент (він або вона) обирається з-поміж семи членів Федеральної Ради й змінюється щороку.

Політичні права

У Швейцарії громадяни мають політичні права з 18 років. Це дозволяє їм:

- Голосувати
- Обирати
- Бути обраними
- Запроваджувати та підписувати народну ініціативу чи референдум

У Швейцарії населення часто звертається до голосування щодо місцевих, кантональних або федеральних рішень та обирає своїх політичних представників. Інформацію про політичні права та голосування можна знайти на: www.lausanne.ch/votations

Політичні партії

У Швейцарії існує декілька політичних партій. Політичні партії - це об'єднання людей, які поділяють спільні ідеї. Вони представляють інтереси та думки населення Швейцарії та передають вимоги народу владі. У Лозанні всі обрані представники до Міської Ради чи Муніципалітету є членами якоїсь політичної партії.

Зустрічі із громадянами від BLI

Лозаннське бюро у справах іммігрантів (Bureau lausannois pour les immigrés - BLI) організовує зустрічі з громадянами. Ці зустрічі сприяють участі у політичному та соціальному житті осіб, що мають міграційне походження, а також всього населення. Це можуть бути інформаційні зустрічі, моменти обміну думками або екскурсії.

www.lausanne.ch/bli-rdvcitoyens

Волонтерство

У Швейцарії волонтерство є поширеною практикою. Бути волонтером означає віддавати свій час на підтримку певної справи, організації чи діяльності. Волонтерство не оплачується, але збагачує суспільство, соціальні відносини та добробут кожного громадянина. Хочете вступити до волонтерів? Існують організації, які готові допомогти вам:

www.benevolat-vaud.ch

www.volontaireslausannois.ch

Громадянство

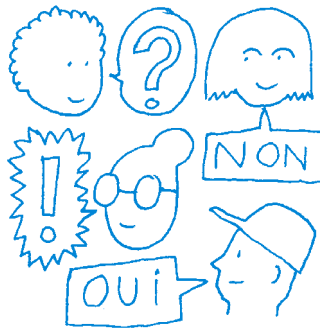
За певних умов (10 років проживання у Швейцарії, 2 роки в кантоні Во, постійна посвідка на проживання permis C, зокрема), ви можете подати заяву на швейцарське громадянство. Мова йде про заяву про громадянство demande de naturalisation. Дізнайтеся про цю процедуру в офісі з отримання громадянства! Також на їхньому вебсайті ви знайдете пропозиції щодо курсів та інформаційні брошури.

📍 Naturalisations - Bureau lausannois pour les immigrés (BLI)

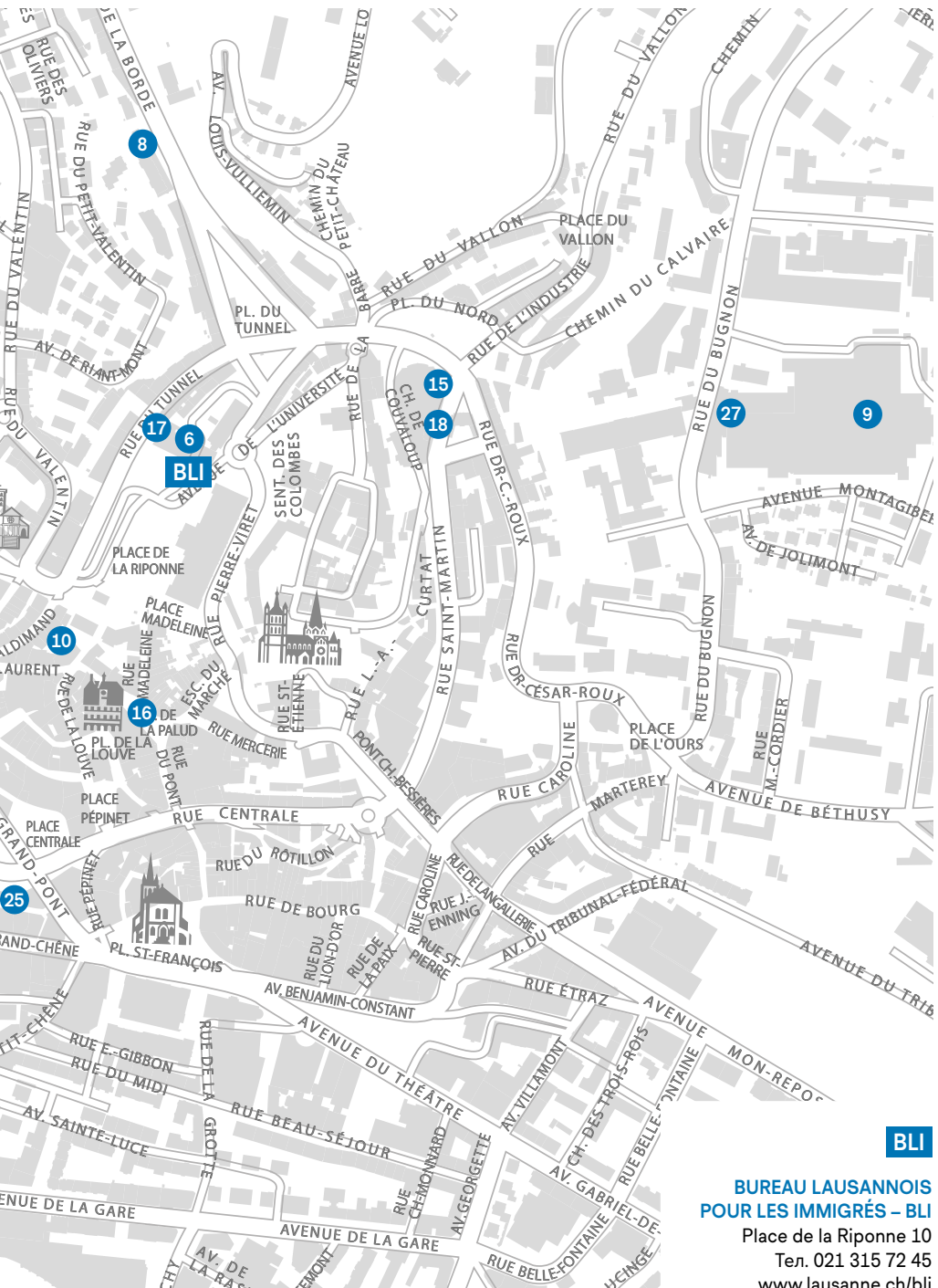
Place de la Riponne 10, 1002 Lausanne
Тел. 021 315 22 31, naturalisations@lausanne.ch
www.lausanne.ch/naturalisation
З вівторка по п'ятницю з 10:00 по 12:00 години

Чи знаєте ви?

У Лозанні, особи іноземної національності, які мають посвідку на проживання В або С протягом 10 років, та проживають в кантоні Во протягом 3 років, мають політичні права. Вони можуть голосувати на міському рівні, обирати та бути обраними до міської Ради та Муніципалітету, а також підписувати міські ініціативи та референдуми.

- 1. Agence d'assurances sociales (AAS)** (стор. 31)
Place Chauderon 7
- 2. Bibliothèque Chauderon**
Place Chauderon 11
- 3. Bibliothèque Jeunesse**
Avenue d'Echallens 2A
- 4. Bureau cantonal pour l'intégration des étrangers et la prévention du racisme (BCI)** (стор. 12)
dont "Mariage forcé" (стор. 28)
Avenue de Sévelin 46
- 5. Bureau lausannois pour les familles (BLF)** (стор. 29)
Place Chauderon 9, étage T
- 6. Bureau lausannois pour les immigrés (BLI)** (стор. 11)
dont "Vivre, se former, travailler" (стор. 10)
"Info Racisme" (стор. 12)
et "Naturalisations" (стор. 49)
Place de la Riponne 10
- 7. Centre clientèle tl Flon** (стор. 39)
Place de l'Europe 5B
- 8. Centre d'orientation professionnelle** (стор. 24)
et Portail Migration (стор. 26)
Rue de la Borde 3D
- 9. Centre hospitalier universitaire vaudois (CHUV)** (стор. 35)
Rue du Bugnon 46
- 10. Centre social protestant Vaud (CSP Vaud) - La Fraternité** (стор. 13)
Place Arlaud 2
- 11. Domaine accueil vacances** (стор. 30)
Place Chauderon 7a, étage T
- 12. ECA - Agence de Lausanne** (стор. 33)
Avenue du Grey 111
- 13. Gare de Lausanne**
- 14. Hôpital de l'Enfance (HEL)** (стор. 35)
Chemin de Montétan 16
- 15. Hôtel de police**
Rue St-Martin 33
- 16. Info cité** (стор. 9)
Place de la Palud 2
- 17. Inspection du travail Lausanne** (стор. 21)
Place de la Riponne 10
- 18. Office de la circulation et du stationnement** (стор. 41)
Rue St-Martin 31
- 19. Office régional de placement (ORP)** (стор. 22)
Place Chauderon 9
- 20. Service du contrôle des habitants (CH)** (стор. 16)
Rue du Port-Franc 18
- 21. Service d'architecture et du logement** (стор. 18)
Place Chauderon 9
- 22. Service des automobiles et de la navigation (SAN)** (стор. 40)
Avenue du Grey 110
- 23. Service des écoles et du parascolaire** (стор. 25)
Place Chauderon 9
- 24. Service des gérances** (стор. 18)
Place Chauderon 9
- 25. Services industriels de Lausanne (SiL)** (стор. 16)
Place Chauderon 23
Place de l'Europe 2
- 26. Service social de Lausanne (SSL)** (стор. 43)
Place Chauderon 4
- 27. Urgences CHUV et Unisanté** (стор. 35)
Rue du Bugnon 44

BLI

**BUREAU LAUSANNOIS
POUR LES IMMIGRÉS – BLI**

Place de la Riponne 10

Tel. 021 315 72 45

www.lausanne.ch/bli

МАПА ВСЕРЕДИНІ

Номери екстрених служб (24 години на добу)

Швидка допомога: **144**

Поліція: **117**

Пожежники: **118**

Повітряна рятувальна служба Rega: **1414**

Черговий лікар: **0848 133 133**

La Main tendue (для дорослих): **143**

Pro Juventute (допомога дітям та молоді): **147**

Доступно:

Albanais / Shqip

Allemand / Deutsch

Anglais / English

Arabe / العربية

Bosnien-Croate-Serbe /
Bosanski-Hrvatski-Srpski

Espagnol / Español

Farsi / فارسی

Français

Italien / Italiano

Portugais / Português

Russe / Русский язык

Ukrainien / Руди

www.lausanne.ch/bli-vivre-a-lausanne

**Bureau lausannois
pour les immigrés (BLI)**

Place de la Riponne 10
case postale 5032
1002 Lausanne

T +41 21 315 72 45
www.lausanne.ch/bli
bli@lausanne.ch

